

J. J.

Z historii przemysłu drzewnego

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 9/3-4, 419

1964

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

które stanowiło pierwszy polski podręcznik mechaniki¹ (nr 4/1963); o Abrahamie Sternie, którego wynalazek maszyny rachunkowej rozpatrywało 150 lat temu Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Warszawie (nr 5/1963); o profesorze Karolu Adamieckim, jednym z współtwórców nauki o organizacji i kierownictwie przedsiębiorstw, którego 30 rocznica zgonu minęła w roku ubiegłym (nr 9/1963).

Poza tym rocznik zawiera notkę o Henryku Fordzie, twórcy nowoczesnego amerykańskiego przemysłu samochodowego, z okazji 100-lecia jego urodzin (nr 10/1963) oraz wzmianki: o jednej z największych w kraju odlewni „Pomet“ z okazji 50-lecia jej istnienia (nr 10/1963); o wielkim radzieckim przedsiębiorstwie wydawniczym „Maszgiz“, które wydaje książki z dziedziny budowy maszyn, z okazji 25-lecia jego istnienia (nr 11/1963); o czasopiśmie „Technika Lotnicza“ z okazji 15-lecia wydawania pisma (nr 12/1963); o „Horyzontach Techniki“, piśmie popularyzującym technikę wśród szerokich kręgów społeczeństwa, także z okazji 15-lecia istnienia tego miesięcznika (nr 12/1963); o lubelskiej Wieczorowej Szkole Inżynierskiej z okazji 10-lecia jej działalności (nr 12/1963).

H. Ch.

Z HISTORII PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

Dzięki korzystnemu położeniu geograficznemu i komunikacyjnemu Pomorza Gdańskiego oraz pomyślnemu układowi stosunków handlowych prusko-rosyjskich, w II połowie XIX w. i początkach XX w. rozwinął się tu przemysł drzewny. Wymienionym problemem zajął się Alojzy Szufrajda w artykule *Warunki rozwoju przemysłu drzewnego na Pomorzu w okresie zaborów* („Przemysł Drzewny“, nr 9/1963). Autor przedstawił czynniki, które wpłynęły na ów rozwój, na tle ogólnych warunków politycznych i ekonomicznych panujących w tym rejonie. Omówione zostały ośrodki przemysłu drzewnego, przede wszystkim Bydgoszcz, z wyliczeniem najważniejszych zakładów i ich charakterystyką. Artykuł uzupełniony jest przez zestawienie sporządzone dla lat 1896—1899, a obejmujące liczbę zakładów, przeciętne roczne zatrudnienie i płace w przemyśle drzewnym w rejencji bydgoskiej.

Problem zbliżony podjął ten sam autor w artykule *Kanał Bydgoski i jego gospodarcze znaczenie dla przemysłu drzewnego w okresie zaborów* („Przemysł Drzewny“, nr 11/1963). Artykuł zawiera historię budowy kanału z podkreśleniem tendencji, które kierowały decyzją tej budowy. Fryderyk III dążył mianowicie do ściślejszego zespolenia zagarniętego w I rozbiórce Pomorza z resztą królestwa Hohenzollernów, a zwłaszcza do ograniczenia tradycyjnych dla tego rejonu kontaktów gospodarczych z Gdańskiem. Autor starał się w artykule wykazać, że Kanał Bydgoski nie spełnił nadziei zaborcy, gdyż jego znaczenie dla życia gospodarczego poza przemysłem drzewnym było niewielkie. Natomiast dla przemysłu drzewnego kanał odegrał poważną rolę jako główna droga przewozowa dla drewna eksportowanego z ziem polskich zaboru rosyjskiego do Prus.

W numerze 9/1963 „Przemysłu Drzewnego“ zamieszczony został artykuł Ryszarda Zaręby *Przemysł leśny chemicznej przeróbki drewna w Puszczy Kozienickiej na przestrzeni wieków*. Artykuł zawiera sporo informacji na temat pędzenia smoły i dziegciu oraz wypalania potażu do połowy XIX w. Przedstawiony materiał nie wyczerpuje jednak tematu, który został w zasadzie jedynie zasygnalizowany.

J. J.

¹ Reedycja *Architekta polskiego* dokonana została w 1959 r. w serii *Źródła do historii nauki i techniki* wydawanej wówczas przez Komitet Historii Nauki PAN; por. recenzję w „Kwartalniku“, nr 3—4/1960.